

ОПШТИНА ЧЕЛИНАЦ

**СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА КУЛТУРЕ У ОПШТИНИ ЧЕЛИНАЦ
(2010 – 2015)**

Челинац, октобар 2009. године

УВОД

Изузетно неповољан положај културног сектора у Челинцу није резултат актуелних политичких и привредних догађања. Он има континуитет што потврђују чињенице: сиромашно културно наслеђе, само ријетки Челинчани су својим културним стваралаштвом успјели премашити локалне оквире, готово да нема домаћих умјетника који су познати у националним и међународним круговима, Челинац је посљедња општина у БиХ која је 1975. године добила библиотеку и то захваљујући ангажовању тадашњег републичког Министарства културе, чак и најзначајнији локални споменик културе, стари град Змајевац, потпуно је запуштен и неафирмисан и у локалним оквирима, установе из области културе ни данас немају обезбијеђен задовољавајући простор, у буџету општине константно се за културу издвајају минимална средства, а онда се по правилу ни ти износи не реализују у предвиђеном обиму. Због свега тога Народна библиотека „Иво Андрић“ није у могућности да обезбјеђује потребне нове наслове књига и часописа, а највећу штету трпе студенти који се у све већем броју обраћају овој установи за помоћ, а бројни културни пројекти (књижевне вечери, позоришне представе, изложбе слика, издавачки пројекти) остају нерелизовани.

СТАЊЕ

За развој културе у свакој локалној заједници неопходно је створити основне предуслове који се прије свега односе на:

1. просторне предуслове: објекти јавних установа у области културе,
2. опрема (рачунари, сценографија, музички инструменти, униформе, ношње, аутомобили...),
3. људски потенцијал (школовани и стручни кадрови из различитих области културе - музичка, ликовна, књижевна, позоришна...),
4. финансијска средства

Ад 1. Просторни предуслови:

Садашња ситуација у Челинцу није задовољавајућа. Објекат кино-сале којим располаже Центар за спорт, културу, образовање и информисање, а на који су потпуно упућени готово сви облици културног изражавања: сценско-позоришна умјетност, културно-умјетничка друштва, музичка удружења и оркестри, књижевни кругови, акције и манифестације у култури... је у лошем стању и значајно ограничава културне активности и садржаје те је неопходна његова радикална адаптација. Народна библиотека «Иво Андрић» тренутно је смјештена у просторијама Средње школе гдје су јој такође активности изузетно ограничене. За ове двије јавне установе купљен је нови простор који се налази у склопу зграде општинске управе, али он није намјенски грађен тако да се треба сматрати само привременим рјешењем. Поред тога нови објекат није ни опремљен, а дискутабилне су и тренутне могућности општинског буџета у смислу извршавања материјалних обавеза за његово будуће одржавање (гријање, струја, вода...).

Изградња Дома културе ипак се намеће као једно од најважнијих стратешких одређења за развој културе у Челинцу поготово ако се има у виду чињеница да се у свим градовима културна дешавања плански дислоцирају изван круга административне управе како би се што више приближила грађанима. Дом културе као модеран објект треба да краси разгледницу Челинца, буде понос Челинчана и омогући интензивнији развој више културних дјелатности (библиотекарство, музеолошко-завичајна збирка, ликовна галерија, сала подесна за концерте класичне музике, књижевне свечаности, академије). Зато се од овог циља не смије одустати, али у његовој реализацији треба бити и реалан.

Капацитети образовних установа (Основне школе «Милош Дујић» и Средње школе) као и свечана сала у општинској управи могу задовољити неке културне потребе локалне заједнице (ликовне изложбе, књижевне манифестације) само као импровизација.

Ад 2. Опремљеност:

Установе и удружења из области културе у општини Челинац само дјелимично су снабђевени потребном опремом. КУД «Милош Дујић» посједује музичке инструменте, али оскудијева са ношњама. У осталим Друштвима стање је још лошије. Центар за спорт и културу располаже разгласом, а ова установа, као и Народна библиотека «Иво Андрић» располажу и неопходним рачунарима. Међутим, улагање у одржавање постојеће и набавку нове опреме мора да се одвија континуирано. Ни једна установа не располаже аутомобилом.

Ад 3. Људски потенцијал

У области културе у Челинцу запослено је 14 радника, и то пет у Народној библиотеци «Иво Андрић» и девет у Центру за спорт, културу, образовање и информисање. Плате запослених у Библиотеци финансирају се из републичког, а у Центру из општинског буџета. Имајући у виду могућности општинског буџета, али и просторни смјештај установа културе, нема тренутне потребе за новим запошљавањем. Структура запослених у Центру за спорт и културу је незадовољавајућа са становишта културних потреба заједнице, те је неопходно редефинисати организацију ове установе.

У наредном периоду и кроз запошљавање треба плански развијати установе културе како би се задовољиле културне потребе локалне заједнице што богаијом понудом (позоришни аматеризам завичајни музеј, ликовна галерија, информативни центар оспособљен и за продукцију, туристичка организација...).

Ад 4. Финансијска средства

У досадашњем периоду за културу из општинског буџета константно су издвајана више него скромна средства, а културна дјелатност и културни ствараоци од стране лица која доносе одлуке о финансирању и организацији су подцјењивани. Средства не само да су минимално издвајана, него и оно што је издвајано је дијељено нерационално или несврхисходно, често мимо стварних потреба заједнице. Такав

однос удаљио је грађане и привредни сектор од културе и нарочито у лош положај довео културне ствараоце и колективе који имају квалитетну културну продукцију и понуду. Несврсисходно запошљавање у културном сектору које је резултат више политичких, а најмање културних потреба, проблем је од чијег рјешавања у доброј мјери зависи културна будућност Челинца.

СТРАТЕШКА ОПРЕДЈЕЉЕЊА

Да би се постојеће стање поправило Креативни тим најистакнутијих културних стваралаца општине урадио је Нацрт пројекта Стратешки развој културе Челинца, као саставни дио Стратегије развоја Челинца, а прихватили су га Управни одбори ЈУ Народна библиотека „Иво Андрић“ и ЈУ Центар за спорт, културу, обарзовање и информисање.

Главни циљ пројекта је не само дугорочно креирање развоја културе у Челинцу него и побољшање демократизације друштва и стварање бољег имица локалне заједнице као мјеста гдје се заиста може добро живјети. Да би се овај циљ достигао неопходно је да локалне власти у сарадњи са грађанима, менаџерима у култури и културним ствараоцима свих орјентација заједничким снагама створе услове да се овај стратешки план реализује по фазама. Економске тешкоће не би смјеле ниједној страни бити изговор или оправдање за одустајање од реализације појединих пројеката и жељених циљева. Најјачи адути у тој борби треба да буде повећање елана носиоца пројеката, рационално трошење расположивих средстава и инвентивност менаџера општинске управе и културног сектора. Овај пројекат осмишљен је тако да недостатак финансијских средстава може да продужи рок реализације неких његових сегмената, али не и да их елиминишу. Промјена односа према културном стваралаштву од стране органа који одлучују о јавним средствима и рационално трошење расположивих средстава тако што ће се штедјети у култури улагањем у оне пројекте који су заиста највреднији и најзначајнији за локалну заједницу, окосница је ове стратегије. Како је наше друштво ушло у различите видове транзиционих реформи, пожељно је да сектор дјелатности у култури активно реагује на ове промјене, те стратешки предуприједи проблеме који би могли настати усљед преласка на тржишну економију што неће мимоићи ни културну дјелатност.

Централистичко дјеловање које је намјерно или ненамјерно обиљежило протекли период препознатљиво по узречици „колико пара (из јавних буџета) толико музике (тј. културних садржаја од стране културних установа и удружења)“ треба потпуно напустити и област културе уредити на сасвим другачији начин. Креативни тим пројекта сматра да у први план треба ставити учешће грађана и професионалних група које дјелују у области културног живота јер само непосредно креирање културног развоја Челинца може унаприједити процес демократизације и у другим дјелатностима. Промовисати идеју укључивања грађана у процесе одлучивања у свим сегментима живота заједнице.

У првој, истраживачкој фази пројекта обављена је анализа досадашњег стања и том приликом уочени су бројни погрешни поступци који се понављају низ година. У старту израде буџета општине култури се намјењују више него скромна средства, а потом, што је још погубније, ни ти износи се не реализују, него се каснијим

ребалансом буџета још више умањују. Планом буџета општине у 2009. години ЈУ Центру за спорт и културу било је намијењено 278.000 КМ, ребалансом је смањено на 234.051 КМ, а у првој половини реализовано 43,50 одсто. ЈУ Народна библиотека „Иво Андрић“ буџетом је предвиђен износ од 28.600 КМ, ребалансом је смањен на 25.095 КМ, а у првој половини године реализација је износила 33,47 одсто од плана!. Али, проблеми нису само резултат недостатка финансијских средстава у буџету општине него више нерационално трошење оног износа који је на располагању. Улагања су више зависила од политичких, родбинских и других веза него од стварних потреба заједнице и културних вриједности и оправданости пројеката. Огромне штете у области културе нанесене су и непланским запошљавањем па данас структура запослених не одговара потребама заједнице. ЈУ Центар за спорт и културу у првој половини 2009. године готово половину средстава добијених из општинског буџета издвојио је за плате и накнаде запослених, а с друге стране на рад ове установе стигле су бројне примједбе спортских и културних удружења, па и одборника у Скупштини општине. Није довољна пажња поклањана ни избору руководства удружења из области културе тако да је и њихов рад доживљавао бројне и тешке падове, а само ријетке и краткорочне успоне.

Истраживања Креативног тима су показала и да:

- Привредници и изабрани представници грађана у локалним и републичким институцијама нису довољно заинтересовани за проблеме у култури, што је очекивано с обзиром на њихову индиректну (не)повезаност са сектором културе,
- Већина испитаника у анкети слаже се с оцјеном да пројекти попут овог могу бити од користи једино уколико краткорочни резултати подстакну активности у правцу дугорочног развоја челиначке културе, а дугорочна реализација буде праћена и његове мане исправљане „у ходу“,
- Сви учесници испитивања сагласни су с констатацијом о непостојању јасне стратегије културног развоја ни на једном нивоу одлучивања, што не ослобађа одговорности локалне власти које би требало да буду боље организоване у погледу рјешавања проблема сектора културе без обзира на затечену ситуацију на републичком нивоу или у другим општинама,
- Учесници су свјесни значаја регионалне сарадње у функцији даљег културног развоја и стварања бољег имиџа Челинца, али немају приједлога како да се то оствари, а нису спремни ни да конкретно подрже културне пројекте,
- Процењује се да је улога републике од велике важности у успостављању општих, законодавних оквира дјеловања у области културе, али и подршком пројектима од републичког и националног интереса. Међутим, комуникација између републичких институција и локалне заједнице обавља се искључиво путем органа локалне власти који најчешће нису довољно способни да квалитетно представе потребе локалне заједнице везане за културне садржаје,
- Републички буџет се доживљава као најзначајнији извор финансирања у култури, али се истиче неопходност децентрализације буџета и успостављања јасних критеријума за финансирање пројеката из ове области како би и културно стваралаштво у локалним заједницама, поготово у мањим и сиромашнијим срединама добило подршку у финансирању из овог извора. Тако су културни

ствараоци у сиромашним срединама двоструко оштећени, немају подршку републичког буџета, а због скромног општинског буџета изостаје им и из тог извора подршка,

- Анкета је показала да култура треба да буде ослобођена плаћања пореза,
- Стипендије и награде се оцењују као корисни инструменти дјеловања културне политике у погледу стимулације укупног културног развоја локалне средине, али се проблеми у пракси појављују услед одсуства јасних критеријума процјењивања и вредновања културног стваралаштва и минималног буџета,
- Док доносиоци одлука сматрају да је примјетан пораст продукције и инвестиција на локалном нивоу, остали испитаници мисле да нема битних разлика у односу владајућих структура према културној дјелатности што потврђује закључак да је избор пројеката и приоритета често погрешан,
- Утврђена је и потреба за унапређењем комуникације између локалних власти и запослених у културном сектору,
- Стиче се утисак да је публика изузетно заинтересована за догађаје из области везаних за традиционалне облике културног живота, али када треба пружити конкретну материјалну или неку другу подршку она изостаје. Тако је публика спремна да плати скупе улазнице за рок, фолк и друге концерте сумњивог квалитета, али очекује да концерти културно-умјетничких друштава, аматерских позоришта, поготово књиге и услуге Библиотеке треба да буду бесплатне,
- На основу искуства неких ријетких локалних заједница оснивање Клуб спонзора културе може да да резултате, али од њега ипак не треба много очекивати, поготово не у наредних неколико година јер локални привредни и финансијски сектор не види културну дјелатност као област кроз коју може да оствари своје интересе. Да би се такав однос промијенио у корист културе неопходно је да јавни буџети, који су то и обавезни, подигну на виши ниво достојанство културних стваралаца и колектива,
- Формирање Савјета за културу као споне између културних установа, удружења и стваралаца с једне и општинског руководства, с друге стране, може одиграти важну улогу у реализацији ове стратегије и уопште у развоју културе Челинца, На основу свих спроведених активности установљена је мисија развоја културе Челинца и издвојени су основни стратешки циљеви.

МИСИЈА

- Репозиционирање културе и изградња свијести о значају културе у локалној заједници као изузетно битној дјелатности без које нема мјеста за добар живот нити града са добрим имиџом,
- Интерсекторско повезивање (култура, туризам, привреда, медији, општинска управа...) најбоље путем Савјета за културу који би био изабран по стручној, а не партијској вокацији,
- Развијање сарадње са другим локалним заједницама и републичким институцијама,
- Унапређење комуникације између органа управе и културних актера,
- Културно-историјску баштину, умјетничко стваралаштво и значајне културне манифестације сагледати у функцији развоја културног идентитета општине,

- Развијање узајамне сарадње и повјерења локалне и републичке власти у свим областима, па и кроз заједничке културне пројекте,
- Јачање финансијске подршке из буџета, али и изналагање алтернативних извора финансирања, као и залагање за промјену пореске политике у области културе,
- Трезорски начин пословања начинити знатно ефикаснијим,

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

Креативни тим за израду стратегије развоја културе Челинца на основу анализе стања, потреба локалне заједнице и искустава других општина као стратешке циљеве утврђује:

- Унапређење комуникације између органа управе и културних стваралаца (појединци, удружења, установе),
- Заједничко дјеловање државног и невладиног сектора у циљу репозиционирања културе и већег учешћа у буџетским средствима – трансформација културних институција у правцу смањења трошкова културне продукције: ефикаснији менаџмент, боља комуникација и координација са институцијама,
- Дефинисање експлицитних критеријума за запошљавање и избор управљачких структура у културном сектору по стручном, а не политичком, родбинском или социјалном критеријуму,
- Дефинисање експлицитних критеријума за вредновање квалитета пројеката, као и за додјелу стипендија и награда - подстицање свих видова умјетничког и културног стваралаштва по условима јавног конкурса и равноправне позиције свих учесника у њима како институционалних, тако и ванинституционалних. Квалитативно и естетско вредновање, селекцију, избор и препоруку за финансирање вршио би Савјет за културу као независно тијело и жирији афирмисаних и квалификованих стваралаца, а не представници политичких партија и других интересних група,
- Анимирање публике за учешће у културном животу локалне заједнице – подизање нивоа програмских активности и опремљености установа културе и њихово подстицање на отварање према публици и ширем културном простору,
- Инвестирање у набавку нових књига за Народну библиотеку “Иво Андрић” и подршка издавачкој дјелатности ове установе,
- Организовање манифестација у неискоришћеним објектима и на јавним просторима (градски и тргови мјесних заједница, спортски објекти, ИСРЦ Млинска Ријека и др)
- Подршка развоју културног идентитета општине (израда сувенира, афирмација културно-историјских споменика, подршка културног аматеризма на основу програма и јавних конкурса,
- Обрада, заштита, чување и презентација културне баштине у функцији афирмације историјских и културних вриједности општине,
- Подршка локалним установама културе да запослене раднике у сектору културе константно стручно усавшавају,
- Организација, подстицање и подршка пројектима националне и међународне културне размјене и сарадње ради афирмације локалне заједнице и укључивања локалних стваралаца у актуелне домаће, европске и свјетске културне токове и

трендове, као и партнерство у стварању различитих културних активности и програма,

- Подстицање интерсекторског повезивања (медији, образовни сектор, туризам, привреда...),

Да би се ови принципи примијенили у пракси прије свега неопходно је промијенити свијест политичког сектора и доброг дијела јавности да је култура и умјетност потрошња. Она је насушна потреба савременог човјека и цивилизованог друштва.

У општинском буџету неопходан је знатно достојанственији приступ културној дјелатности. Прије усвајања општинског буџета са установама културе, културним удружењима и ствараоцима путем Савјета за културу усагласити међусобне обавезе како би се одржала њихова дјелатност и оправдала друштвена улога.

СМЈЕРНИЦЕ

- пројекат реконструкције кино-сале,
- пројекат опремања новог простора за библиотеку који се налази у склопу зграде општинске управе која може дјелимично задовољити културне потребе наредних пет-шест година (док се не изгради нови Дом културе),
- урадити стратегију одрживости Средње школе која треба да покаже могућности употребе овог објекта у будућности,

- урадити стратегију одрживости Центра за образовање, спорт, културу и информисање (сагледати могућности образовања одраслих, отварање ниже музичке школе, туристичка понуда, агенција за организовање јавних и промотивних скупова и сл),

- из буџета општине средствима намијењеним за културу подржавати само оне манифестације које имају истинску културну вриједност и подршку установа културе, а забавне садржаје одвојити од културног стваралаштва јер они доприносе погрешној представи и друштвеној улози културе,

- усагласити протокол о сарадњи културних установа и удружења са образовним установама

урадити листу и донијети програм и план одржавања локалних културно-историјских споменика и споменика природе и одговарајућом одлуком Скупштине општине ставити их под заштиту друштвене заједнице,

- формирати Савјет за културу који ће чинити афирмисани културни ствараоци са циљем да руководство локалне заједнице добије квалитетног савјетника, а културни актери јаку институционалну подршку,

- приликом израде плана буџета општине области културе приступати одговорно, омогућити не само пуку егзистенцију постојећих садржаја, него и развој, а све треба да се одвија на коректном партнерском односу руководства општине и Савјета за културу. Важнији је исправан приступ комплетној културној дјелатности од самог процента у буџету општине због чега се Креативни тим определијелио да ову стратегију уради на такав начин да се она прилагођава могућностима општинског буџета и потребама заједнице, а не (не)реалним амбицијама културних актера или аутора стратегије. Аутори ове стратегије увјерили су се да је управо

такав однос основни узрок што су бројне стратегије из различитих области и локалним заједницама остале само списак жеља,
- изградити неопходне намјенске објекте за културне активности (свечана сала, ликовна галерија, библиотека, љетне позорнице, завичајни музеј...),
- укључити медије као сталне партнере у процес дефинисања и остваривања основних циљева културне политике, афирмацију културних и друштвених вриједности и анимирања публике,

Савјет за културу треба да активно прати реализацију овог пројекта, а најмање једанпут годишње, и да га у складу са потребама прилагођава датим околностима.

CHANCE

Постоји кадровски потенцијал;
Постоје професионални кадрови у области културе;
Побољшава се образовна структура становништва;
Постоје закони о дјелатностима у култури;
Постоје установе културе: Народна библиотека «Иво Андрић» и Центар за спорт и културу;
Постоје удружење у области културе: СПКД «Просвјета», КУД «Милош Дујић», КУД «Јошавка» и КУД «Младост» Брезичани;
Постоји локални штампани медиј «Челиначке новине»;
Постоји локална штампарија «Д&С Десигн»;
Постоје традиционалне манифестације из области културе: Челиначко културно љето, Смотра фолклора, Михољданске културне свечаности;
У оквиру дјелатности Народне библиотеке «Иво Андрић» постоји издавачка дјелатност;
Добра сарадња културних стваралаца и установа из области културе са више штампаних и електронских медија;
Постоје објекти намијењени за културну дјелатност;
Постоји музички студио «Зибор»;

ШАНСЕ

Близина Бање Луке као научног, образовног и културног центра Републике;
Пораст броја академски образованих грађана међу којима су и они из области везаних за културну и умјетничку дјелатност;
Све боља, бржа и јефтинија информисаност о регионалним и свјетским кретањима у области културе;
Захтјеви међународних организација домаћој политичкој заједници за већим издвајањима за културну дјелатност;
Неизбјежно сазријевање свијести локалног политичког сектора да без развоја културе није могуће побољшати имиџ општине у смислу краја подесног за добар живот људи;

СЛАБОСТИ

Непостојање стратегије развоја културе на републичком нивоу;
Стереотипно схватање политичког сектора који највише креира друштвени амбијент да је културна дјелатност друштвена потрошња, а не кључна полуга стваралачког потенцијала што у ствари и јесте;
Пореска оптерећења на културно стваралаштво и културне донације као да се ради о профитабилној дјелатности и «роби» коју она производи;
Изостанак озбиљних намјера шире друштвене заједнице да се побољша законска регулатива која третира културну дјелатност;
Континуирано лоше издвајање средстава у општинском буџету за културно стваралаштво;
Неприлагођеност објеката за културне дјелатности (кино-сале, садашњег дијела Средње школе који користи Народна библиотека «Иво Андрић», новог простора у склопу општинске управе намијењеног за Библиотеку) савременим културним потребама;
Потцјењивачки однос друштвене заједнице према ентузијазму у културној дјелатности што доводи до даљег опадања ентузијазма нарочито међу младима;
Компликована процедура финансијског пословања (трезорско пословање) што не само да успорава културне пројекте, него их и онемогућава; како се практикује трезорско пословање у Челинцу готово је немогуће привући спонзоре за културну дјелатност;
Неповољна образовна структура запослених у области културе;
Изостанак стипендирања надарених ученика и студената за умјетничка занимања;
Лош рад школских секција;
Недостатак такмичарских манифестација (литерарни конкурси, сусрети аматерских позоришта);
Лоша стимулација културних стваралаца;

ПРИЈЕТЊЕ

Глобална економска криза;
Лоша финансијска ситуација у локалној заједници;
Исељавање становништва;
Одлазак кадрова;
Губљење мотивације;
Смањење волонтерског духа;
Политизација кадрова у култури;
Утицај квази-културе (кича) и фаворизовање забаве и шоу-бизниса од стране политичко-економског сектора у односу на истинске културне вриједности (донације из јавних буџета рок и фолк концертима, издвајање средства из јавних буџета намијењених за културу манифестацијама које су више забавног него културног карактера (избори за мис, караоке, дјеца пјевају хитове, манекенство и сл);
Изостављање културе из развојних планова;
Употреба објеката за културу у друге намјене;

Недостатак стратегије развоја културе на локалном и републичком нивоу;
Неодговарајућа подзаконска регулатива за област културе;
Конфронтација сродних удружења из области културе на локалном нивоу (нездрава конкуренција КУД, неравноправан третман установа културе од стране јавног сектора, фаворизовање културних радника неке политичке партије у односу на друге);
Конфронтација економско-социјалног и културног сектора;

ВИЗИЈА

“Култивисаност је исто толико потребна уму колико храна тијелу”, Цицерон;
“Културу не смије да заустави чак ни наоружавање људи”, Емерсон; “Човјек је рођен као варварин и уздиже се над животињама само кроз културу”, Моралес;
“Национална ограниченост је највећи непријатељ културе“, Лукач; “Култура је пола пута до неба”, Мередит!

Душа сваког града, било гдје у свијету, су његови умјетници и културни ствараоци. Ништа тако добро не афирмише народе и градове као њихови културни ствараоци и културно-историјско наслеђе. Илузорно је говорити о неком насељу као добром мјесту за живот ако у њему није развијена културна и умјетничка дјелатност и ако у њему не постоји богато културно-историјско наслеђе!

Култура је огледало сваке средине.

РЕЗИМЕ

Треба искључити сваку могућност да Челинац може постати за живот перспективна локална заједница и под претпоставком да се у њему запостави културна дјелатност. Непобитна је чињеница да квалитетна културна продукција значајно утиче на побољшање имиџа сваке локалне заједнице у свим сферама живота.

Да би се одлучивање о најзначајнијим културним токовима у челиначкој општини из сфере политике и по културу штетних утицаја који нагињу шоу-бизнису и забави помјерили у стручне кругове неопходно је основати Савјет за културу који би општинској управи и другим органима који одлучују о финансирању и креирању културне политике био најозбиљнији партнер.

Савјет за културу би чинили менаџери из локалног културног сектора и најистакнутији културни ствараоци (представници установа и удружења из сфере културе, као и доказани културни ствараоци који самостално дјелују). Он би континуирано пратио реализацију Стратешког плана развоја културе у Челинцу и општинској управи предлагао мјере, а нарочито кад се води јавна расправа о плану буџета општине или његовом ребалансу. Истовремено његов задатак би био да предлаже општинској управи, културном сектору и другим секторима који имају интереса за поједине друштвене области како да се поједине мане и пријетње наведене у овој стратегији елиминишу, а како да шансе и предности добију већи простор у пракси.

Задатак општинске управе јесте да континуирано обезбјеђује функционисање најзначајнијих културних манифестација, удружења и установа који су већ потврдили свој квалитет и друштвени значај.

Опремање новог објекта намијењеног за Библиотеку и адаптација кино-сале јесу наприоритетније инвестиције из области културе које стоје пред општинском управом, али градња савременог Дома културе треба да буде циљ цијеле локалне заједнице.

Појединачним пројектима из ове стратегије руководство локалне заједнице у контактима са Савјетом за културу најозбиљније треба приступити како би се за подршку придобили и остали сектори који могу бити заинтересовани за њихову реализацију.

Саставни дио овог документа су:

- Пројекат адаптације кино-сале
- Пројекат опремања новог простора за установе културе
- Пројекат израде љетних позорница
- Пројекат подршке «Челиначким новинама»
- Пројекат подршке «Михољданским културним свечаностима»
- Пројекат отварања подручних библиотека у Јошавки и Старој Дубрави
- Пројекат уређења илирског града Змајевац
- Пројекат заштите културно-историјских споменика
- Пројекат заштите споменика природе

Креативни тим културних стваралаца општине Челинац: мр Момчило Спасојевић (координатор), Жељко Дубравац, Борислав Максимовић, Јелена Копривица, Сњежана Тешић, Душко Пејаковић, Душко Станковић, Јасна Драгојевић, Далибор Срдих, Драгана Томић (чланови).

Пројекат: Адаптација и санација кино - сале	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Развој и унапређење културе
Кратак опис пројекта: Објект кино-сале је саграђен 1971. године. Будући да је на објекту раван кров, а архитектонска рјешења у унутрашњости значајно ограничавају активности, а спољашни изглед нарушава естетске вриједности центра града, неопходна је темељита адаптација и реконструкција. Наопходно је донијети одговарајуће одлуке надлежних органа и обезбиједити средства за адаптацију и санацију и то: на равном дијелу крову доградити канцеларијски и гардеробни простор за удружења која користе салу за своје активности (КУД «Милош Дујић», СПКД «Просвјета», Музичке групе, аматерско позориште и др), измијенити цјелокупну дотрајалу столарију, као и столице, урадити фасаду и побољшати функционалност и естетику објекта како би он задовољио потребама града, а прављен је када је Челинац био село. Објект је намјенски направљен за кино представе, а у међувремену застарјела је и опрема па би у склопу тога било неопходно обезбиједити и нову кино опрему са свим пратећим техничким елементима.	
Циљна група: Грађани општине Челинац, омладина, институције културе, културна удружења	
Очекивани краткорочни резултати: Побољшање услова рада у културној дјелатности, унапређење квалитета културних садржаја	Индикатори: Стварање оптималних услова за културну дјелатност Челинцу, боље услове за рад удружења и биоскопа
Очекивани дугорочни резултат: Адаптацијом објект ствара се љепша слика у центру Челинца, а градњом неопходног простора стварају се значајно бољи услови за развој културе у наредним годинама	Индикатори: Грађанима се обезбјеђује сала у којој могу пратити разноврсне културне садржаје
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина Челинац, Министарство просвјете и културе,	
Остали партнери за имплементацију: Донаторске куће и НВО кроз реализацију својих програма	
Предуслов за реализацију: Урбанистичко-техничка документација и финансијска средства у буџету општине.	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава, приступ да је обезбијеђен Дом културе
Процијењена укупна вриједност: 350.000 КМ	Трајање пројекта: 12 мјесеци

Пројекат: Опремање простора за ЈУ Народна библиотека «Иво Андрић»	Стратешки циљ: Развој и унапредјење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Развој и унапредјење културе
Кратак опис пројекта: Донијети одговарајући акт о додјели простора ЈУ Народна библиотека «Иво Андрић», обезбиједити неопходне сагласности надлежних органа и институција, набавити нове полице за књиге, набавити радни сто за библиотекарe, поставити одговарајућу расвјету и др, опремити неопходним намјештајем читаоницу за 12 мјеста, опремити новим намјештајем двије канцеларије, набавити најмање 70 столица за посјетиоце културних манифестација, набавити нови рачунар за каталогизацију књижног фонда, обезбиједити неопходну инфраструктуру (струја, вода, канализација, телефон, интернет, гријање), направити план пресељења књига (обезбиједити возило, радну снагу за испомоћ, амбалажу, благовремено обавијестити читаоце), у општинском буџету обезбиједити средства за материјално одржавање новог простора на годишњем нивоу (трошкови струје, гријања, воде, смећа, телефона)...	
Циљна група: Градјани општине Челинац, претежно дјаци и студенти	
Очекивани краткорочни резултати: Пресељење ЈУ Народна библиотека «Иво Андрић»	Индикатори: Стварање бољих услова за културну дјелатност, прије свега библиотекарство и издаваштво
Очекивани дугорочни резултати: Обезбједивањем новог простора за Библиотеку створиће се много бољи услови за развој културне дјелатности у наредних 5 година	Индикатори: Стварање услова да већи број градјана користи библиотечке услуге и оповећање квалитета рада Библиотеке
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина, Министарство просвјете и културе	
Остали потенцијални партнери и њихов допринос: -	
Предуслов за реализацију: Обезбједјење одговарајућих сагласности и средстава у општинском буџету	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава
Процијењена укупна вриједност пројекта: 70.000 КМ	Трајање пројекта: два мјесеца

Пројекат: Изградња љетних – отворених позорница на платоу Центра за културу и у ИСРЦ Млинска Ријека	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Развој и унапређење културе и туризма
Кратак опис пројекта: Један од темељних проблема са којим се сусрећу млади општине Челинац је и недостатак квалитетне културне понуде која би им активно употпунила слободно вријеме, као и недостатка простора у коме би се активности одвијале. Изградња љетних – отворених позорница на два локалитета, и то на платоу Центра за културу и ИСРЦ Млинска Ријека служила би за организацију културних манифестација (концерата, умјетничких перформанси и др) у љетном периоду. Љетне позорнице величином и техничком опремљеношћу треба да задовољавају стандарде, а прије свега мисли се на простор за извођаче, опрему, публику и др. Сврха градњи отворених позорница је понудити младима више могућности за презентацију културних садржаја и искустава која ће их дефинисати и промовисати у квалитетне личности и активан фактор развоја савременог друштва.	
Циљна група: Омладина, институције културе, културна удружења, грађанство	
Очекивани краткорочни резултати: Напредак културе у Челинцу	Индикатори: Функционална бина за разноврсне садржаје на отвореном простору
Очекивани дугорочни резултат: Опредјељење младих да прате културне садржаје	Индикатори: Челинац као центар младих (организовање концерата, љетних фестивала, културно забавних програма)
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина Челинац, Министарство просвјете и културе, Министарство трговине и туризма, привредни субјекти	
Остали партнери за имплементацију: Донаторске куће и НВО кроз реализацију својих програма	
Предуслов за реализацију: Ријешити имовинско-прави односи, урбанистичко-техничку документацију и обезбиједити финансијска средства у буџету Општине.	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава и воље да се унаприједи култура и положај младих
Процијењена укупна вриједност: 135.000,00 КМ	Трајање пројекта: 6 мјесеци

Пројекат: Челиначке новине	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Унапређење демократије и културне дјелатности
Кратак опис пројекта: И у 11. години постојања наставити издавање Челиначких новина као нестраначког и независног листа потпуно посвећеног Челинцу и Челинчанима. Будући да економска криза не посустаје што доводи до затварања све већег броја привредних субјеката и смањује куповну моћ становништва, неопходна је значајнија подршка општинског буџета	
Циљна група: Грађани општине Челинац	
Очекивани краткорочни резултати: Наставак дугогодишње традиције постојања Челиначких новина као јединог локалног медија	Индикатори: Стварање бољег имиџа општине
Очекивани дугорочни резултати: Побољшање демократизације у локалној заједници и културе живљења, стварање бољег имиџа општине	Индикатори: Боља информисаност становништва
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина (2.000 КМ),	
Остали потенцијални партнери: Пословни сарадници и читаоци (18.000 КМ)	
Предуслов за реализацију: Обезбјеђење средстава у општинском буџету 2.000 КМ,	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава и лош однос друштвене заједнице према култури
Процијењена укупна вриједност пројекта: 20.000 КМ	Трајање пројекта: година дана

Пројекат: Михољданске културне свечаности	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Унапређење културне дјелатности
Кратак опис пројекта: Обогаћивање књижевног фонда у Народној библиотеци «Иво Андрић» поклонима и набавком нових наслова на Београдском сајму књига и Бањолучком сајму књига, Свечана академија, Додјела «Михољданске повеље» за изузетан допринос развоју културе у челиначком крају, изложба архивске и фото-грађе о Челинцу	
Циљна група: Грађани општине Челинац, нарочито ђаци, студенти и културни радници	
Очекивани краткорочни резултати: Наставак дугогодишње традиције	Индикатори: Стварање бољег имиџа општине и мотивација локалних културних стваралаца
Очекивани дугорочни резултати: Побољшање културе живљења, стварање бољег имиџа општине, јачање Народне библиотеке «Иво Андрић» као добре подршке студентима, ђацима и културним ствараоцима	Индикатори: Стварање услова да већи број грађана прати квалитетна културна дешавања
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина, Министарство просвјете и културе,	
Остали потенцијални партнери: Удружења грађана и установе из области културе	
Предуслов за реализацију: Обезбјеђење средстава у општинском буџету,	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава и лош однос друштвене заједнице према култури
Процијењена укупна вриједност пројекта: 3.000 КМ	Трајање пројекта: мјесец дана, октобар

Пројекат: Отварања подручних одјељења Народне библиотеке «Иво Андрић» у Јошавки и Старој Дубрави	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Развој и унапређење библиотекарства
Кратак опис пројекта: Постојећи телефонски број Народне библиотеке «Иво Андрић» (051/552-547) ставити и у функцију наручивања књига, са Основним школама «Младен Стојановић» и «Новак Пивашевић» направити протокол о сарадњи и у школским библиотекама редовно сваке седмице библиотекар Народне библиотеке «Иво Андрић» са читаоцима размјењивати књиге, ђацима првог и другог разреда, те цивилним и војним инвалидима у сврху популаризације библиотекарства понудити бесплатан упис	
Циљна група: Грађани општине Челинац (Мјесних заједница Јошавка и Стара Дубрава),	
Очекивани краткорочни резултати: Ђацима, студентима и пензионерима из највећих села у општини олакшати коришћење библиотечких услуга	Индикатори: Стварање бољег имиџа општине
Очекивани дугорочни резултати: Популаризација библиотекарства	Индикатори: Стварање услова да већи број грађана користи библиотечке услуге
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина, Савјети мјесних заједница, Министарство просвјете и културе	
Остали потенцијални партнери и њихов допринос: Основне школе у Јошавки и Старој Дубрави – уређење простора и сарадња	
Предуслов за реализацију: Обезбјеђење одговарајућих просторија	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава и незаинтересованост школа и грађана
Процијењена укупна вриједност пројекта под претпоставком да су обезбијеђени простор и радници: 3.000 КМ	Трајање пројекта: година дана

Пројекат: Уређење илирског града Змајевац, прва фаза	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Развој и унапређење културе и туристичке понуде Челинца
Кратак опис пројекта: Донијети одговарајућу одлуку Скупштине општине о заштити локалитета као споменика културе, ријешити имовинско-правне односе на локалитету, уредити прилазне пјешачке стазе и обиљежити их, очистити локалитет од шибља, очистити оближњу дивљу депонију која се налази у Цомбића потоку, са породицом Пашалић, која живи у непосредној близини локалитета, направити протокол о сарадњи, поставити клупе и саградити надстрешницу за предах у близини локалитета уз водопад, урадити пропагандни штампани и видео материјал...	
Циљна група: Грађани општине Челинац, претежно ђаци, студенти, планинари, извиђачи	
Очекивани краткорочни резултати: Заустављање даљег пропадања овог најзначајнијег културно-историјског споменика у челиначкој општини и његова афирмација	Индикатори: Стварање бољих услова за даље археолошко истраживање на овом локалитету
Очекивани дугорочни резултати: Побољшање туристичке понуде Челинца	Индикатори: Стварање услова да се јавност и већи број грађана упозна са овим културно-историјском спомеником
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина, Министарство просвјете и културе, Завод за заштиту споменика културе РС и БиХ	
Остали потенцијални партнери и њихов допринос: образовне установе, Удружење планинара «Чичак», Одред извидјача Челинац – уређење и афирмација локалитета	
Предуслов за реализацију: Обезбјеђење одговарајућих сагласности и средстава у општинском буџету, партнерски протокол о сарадњи	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава и ентузијазма код младих
Процијењена укупна вриједност пројекта: 10.000 КМ	Трајање пројекта: три мјесеца

Пројекат: Заштита културно-историјских споменика у општини Челинац	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Развој и унапређење културе и толеранције
Кратак опис пројекта: Урадити листу културно-историјских споменика на подручју општине Челинац, донијети одговарајућу одлуку Скупштине општине о заштити културно-историјских споменика, ријешити имовинско-правне односе на локалитетима, уредити прилазне пјешачке стазе и обиљежити их, очистити локалитете, урадити програм санације и одржавања, урадити пропагандни штампани и видео материјал...	
Циљна група: Грађани општине Челинац, ветерани рата, породице чијим члановима су подигнута спомен-обиљежја, Савјети мјесних заједница, ђаци, студенти...	
Очекивани краткорочни резултати: Заустављање даљег пропадања културно-историјских споменика у челиначкој општини	Индикатори: Стварање бољег имиџа општине
Очекивани дугорочни резултати: Побољшање културе живљења и превазилажење идеолошких пођела	Индикатори: Стварање услова да се већи број грађана упозна са културно-историјском прошлошћу овог краја
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина, Министарство просвјете и културе, Министарство рада и борачко-инвалидске заштите	
Остали потенцијални партнери и њихов допринос: образовне установе, Завод за заштиту споменика културе РС, борачка удружења, Савјети мјесних заједница – уређење и афирмација локалитета	
Предуслов за реализацију: Обезбјеђење одговарајућих сагласности и средстава у општинском буџету, превазилажење идеолошких разлика	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава и идеолошка размимоилажења
Процијењена укупна вриједност пројекта: 5.000 КМ	Трајање пројекта: три мјесеца

Пројекат: Заштита споменика природе у општини Челинац	Стратешки циљ: Развој и унапређење животних услова становништва
	Оперативни циљ: Унапређење животне средине
Кратак опис пројекта: Урадити листу споменика природе на подручју општине Челинац, донијети одговарајућу одлуку Скупштине општине о заштити споменика природе, ријешити имовинско-правне односе на локалитетима, урадити протокол о сарадњи партнера, уредити прилазне пјешачке стазе и обиљежити их, очистити локалитете, урадити програм санације и одржавања, урадити пропагандни штампани и видео материјал...	
Циљна група: Грађани општине Челинац, Савјети мјесних заједница, ђаци, студенти, Планинарско друштво «Чичак», Одред извиђача, Шумска управа, Удружење «Врбањски бисери», Ловачко удружење «Фазан», Удружење спортских риболоваца...	
Очекивани краткорочни резултати: Спашавање од уништавања споменика природе у челиначкој општини	Индикатори: Стварање бољег имиџа општине
Очекивани дугорочни резултати: Побољшање културе живљења, стварање бољег имиџа општине, повећање туристичке понуде	Индикатори: Стварање услова да се већи број грађана упозна са споменицима природе
Потенцијални партнери за имплементацију: Општина, Министарство пољопривреде, водопривреде, шумарства и екологије,	
Остали потенцијални партнери Савјети мјесних заједница, дјаци, студенти, Планинарско друштво «Чичак», Одред извиђача, Шумска управа, Удружење «Врбањски бисери», Ловачко удружење «Фазан», Удружење спортских риболоваца и њихов допринос:– уређење и афирмација споменика природе и локалитета	
Предуслов за реализацију: Обезбјеђење одговарајућих сагласности и средстава у општинском буџету, договор партнерских група	Фактори ризика: Недостатак финансијских средстава и културе живљења
Процијењена укупна вриједност пројекта: 5.000 КМ	Трајање пројекта: година дана